

Meer is beter

Het leek er even op dat Arturia zich vooral op hardware wilde concentreren. Maar plots verscheen uit het niets de nieuwe V Collection, met maar liefst vijf nieuwe instrumenten.

door **Eppo Schaap** > eppo@interface.nl

De V Collection 5 van Arturia was de verrassing van dit voorjaar. In het verleden introduceerde Arturia nieuwe software-instrumenten altijd stuk voor stuk, en die werden dan uiteindelijk in een nieuwe V Collection gebundeld. Dit keer werd de nieuwe V Collection 5 echter in één keer geïntroduceerd.

Modellenwerk

Alle instrumenten uit de V Collection werken met physical modeling. Dat wil zeggen dat het geluid wordt opgewekt door een computer-model dat het betreffende instrument zo goed mogelijk 'hadoet'. Er worden dus geen samples gebruikt. Voor synthesizers zijn we hier inmiddels aan gewend, maar bij instrumenten als elektrische en akoestische piano's of orgels is dit minder gebruikelijk, en wordt er nog steeds veel gebruik gemaakt van samples. In de V Collection 5 worden naast een unieke nieuwe synth, twee nieuwe piano's en twee orgels geïntroduceerd

INFO

- **prijs incl:** € 499,-
Upgrade van V Collection 4: € 199,-
- **distributie:** Pro Media Connect, 0252 629365
- **internet:**
www.promediainconnect.nl
www.arturia.com

waar dus geen sample op je harde schijf aan te pas komt.

Synclavier V

Het meest verrassende nieuwe instrument in de V Collection 5 is de Synclavier V. Dit is een virtuele versie van het legendarische Synclavier II-systeem, dat in de jaren tachtig naast bijvoorbeeld de Fairlight een van de onbetaalbare digitale supersystemen was die door grote artiesten zoals Michael Jackson en Frank Zappa werden gebruikt. Het bijzondere aan deze virtuele versie is dat Arturia hiervoor heeft samengewerkt met de makers van de originele Synclavier II hardware, en dat deze dus ook de code bevat uit het originele systeem, aangevuld met nieuwe mogelijkheden.

De originele Synclavier II was een workstation waarmee je fm-synthesizerklanken kon maken, maar ook op zestien sporen digitaal kon opnemen. Voor die tijd was digitaal opnemen een unieke feature, maar vandaag de dag kan het zelfs met je mobiele telefoon. De opname- en samplingfuncties van de Synclavier vind je daarom niet terug

in de virtuele versie (hoewel retro-opnamen in 8-bit of lager misschien best leuk zouden zijn geweest...) Synclavier V concentreert zich op de synthesizer-engine uit de Synclavier. Die bestaat uit twaalf paren van twee fm-operators. Qua structuur dus niet echt vergelijkbaar met de 6-operator frequentiemodulatie (fm) van de moeder van alle fm-synths, de Yamaha DX7, maar qua klank soms wel.

Additieve synthesizer

Je zou de Synclavier dus ook kunnen vergelijken met een synthesizer met twaalf oscillators. Die kunnen allemaal hun eigen volume en (helaas eenvoudige) klankkleur envelope krijgen, en individueel in het stereobeeld worden geplaatst. Bij fm-synthese wordt geen filter gebruikt. Je regelt de klankkleur met de sterkte en het verloop van de twaalf modulator operators in de oscillator-blokken. Omdat elke oscillator maar één modulator heeft, blijft het zelf ontwerpen van klanken echter overzichtelijker en tot op zekere hoogte beter voorspelbaar dan bij bijvoorbeeld een DX7, of een daarvan afge-

Met de B-3 V kun je de drawbar-instellingen moduleren met een stepsequencer, lfo of vrij te tekenen envelope.

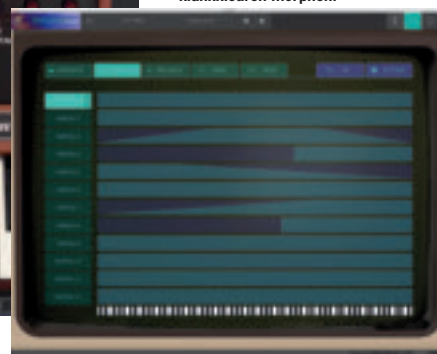

Piano V is gebaseerd op verschillende pianomodellen. Er valt veel af te stellen aan het mechaniek en de aanslaggevoeligheid van de akoestische piano's.

De Synclavier V is gemaakt in samenwerking met de originele ontwikkelaars.

De Synclavier V kan twaalf klankkleuren morphen.

De Synclavier V gaat verder waar de DX7 ophoudt

leide virtuele synthesizer. Daar kunnen vijf operators één carrier op verschillende manieren beïnvloeden, wat de programmering zeer complex kan maken.

We hebben echter nog niet verteld dat elke operator in de Synclavier in zichzelf al maximaal 24 harmonischen kan bevatten, die je zelf kunt intekenen. Het is dus ook een additieve synthesizer, wat het aantal klankkleurvariëaties sterk verhoogt. Ook al zou je geen fm gebruiken, dan nog kun je met de 12x2 additieve oscillators al heel veel voor elkaar krijgen. Daarnaast heeft deze synth ook een extreme detune-functie, waarmee je de totaalklank kunt onstemmen – van lichte zweeping tot grotere parallelle toonafstanden. Zo is een superlead of -bas met verschillende gecombineerde octaven heel snel te maken.

Sophisticated

Naast het genereren van veelzijdige fm-klanken en additieve klanken, hebben de makers van de Synclavier V de mogelijkheden van de twaalf oscillatorblokken op een andere manier uitgebuit. Je kunt het volume van elk

SPECIFICATIES

- 17 virtuele instrumenten: Analog Lab, Synclavier V, B-3 V, Mini V, Piano V, Stage-73 V, Matrix-12 V, Farfisa V, Solina V, SEM V, Wurli V, Jup-8 V, ARP 2600 V, CS-80 V, Prophet V, VOX Continental V, Modular V
- vst/au/aax-plug-in of standalone
- nieuwe browser
- nieuwe grotere schaalbare interfaces
- midi learn
- in totaal meer dan 5000 presets
- Analog Lab 2: alle presets van de V Collection 5 in één interface
- Arturia's TAE-techniek

blok namelijk in de tijd programmeren. Op deze manier is het mogelijk om een morphing-verloop van maximaal twaalf verschillende klankkleuren te programmeren. Je ziet dit grafisch weergegeven in de hiervoor ontworpen editor. Het resultaat hiervan komt dicht in de buurt van wavetablesynthese, waarbij je ook door verschillende klankkleuren kunt wandelen.

De Synclavier V heeft een eigen klank die wel verwant is aan de legendarische Yamaha fm-synths, maar hij klinkt dieper en meer sophisticated. Je zou kunnen zeggen dat de Synclavier V verder gaat waar de DX7 ophoudt. Wel logisch, want de Synclavier V heeft twaalf operatorparen en een andere structuur. Terwijl een Yamaha fm-synth maximaal acht operators heeft, maar meestal zes of vier. Bij veel patches van de Synclavier V hoor je vrij snel dat dit niet met een traditionele fm-synth mogelijk zou zijn, en dat maakt deze synth erg interessant.

Koning Drawbar

De Hammond B3 zou je kunnen beschouwen als de koning van de elektronische orgels.

Dit toonwielorgel is al door diverse software-producenten gesampled en gemodeld. De B3 V in de V Collection 5 heeft bijna alle functies die je van een grote Hammond verwacht, zoals twee keer negen drawbars (maar geen pedaal), overdrive, key click, lesliesterker met draaiende hoorn en trommel, en aanpasbare acceleratie- en afremtijden. Verder heb je de keuze uit een lijst met verschillende reverbs. Daarnaast zijn de vijf bekende Arturia effectpedaaltjes in de signaalketen te plaatsen.

Arturia heeft zoals gebruikelijk een innovatieve extra functie toegevoegd. Je kunt de drawbarinstellingen van beide klavieren flexibel moduleren met een stepsequencer, een lfo of een vrij te tekenen envelope, en er hiervan maar liefst maximaal acht combineren. Zo creëer je bijvoorbeeld een morphend orgelgeluid dat doorlopend van klankkleur verandert, of 'stappende' hoekige orgelsounds.

De B3 V is een welkome aanvulling op de V Collection en krijgt een ruime voldoende, maar het is niet de meest authentieke emulatie. Ik miste wat openheid in het geluid en de 1' drawbar verdwijnt bijvoorbeeld erg snel in het niet. Ook kan de modeling van de

>>

De stagepiano kan door een Twin Reverb versterker en vijf verschillende effectpedaaltjes worden gehaald.

De Farfisa V stijgt qua klankmogelijkheden ver boven de hardware uit.

De flexibel aanpasbare velocitycurve van de Rhodes is een geweldige functie

>> leslie op sommige punten worden verbeterd. Als je de draaiende delen stilzet, is na het afremmen steeds hetzelfde monogeluid te horen. Eigenlijk zou dat elke keer een andere klankkleur moeten opleveren omdat de hoorn en trommel altijd in een andere positie tot stilstand komen. Er zijn goede B3-imitaties die dat wel kunnen. Als we de B3 V vergelijken met andere beschikbare Hammond-emulaties, moeten we constateren dat de Arturia nogal clean klinkt. Je moet moeite doen om het beest naar boven te halen.

Down the Rhodes

De Fender Rhodes-piano is ook een instrument waarvan al heel wat versies bestaan, ook als modelingversie. De Rhodes V heeft in de Arturia-verschijning drie varianten. Hij kan als Mark I en als Mark II worden gebruikt, en heeft daarvoor een tijdschakelaar op het bedieningspaneel waarmee je kunt kiezen of we ons vóór 1973 bevinden of erna. Daarnaast is er nog de Suitcase-uitvoering van de Mark I, die door Fender werd geleverd met een bijbehorende versterker en die ook een stereo tremolo en toonregeling voor hoog en laag heeft. De stagepiano kan als geheel door een Twin Reverb versterker worden gehaald, en er zijn ook hier vijf verschillende effectpedaaltjes. Met acht verschillende profielen kun je de basisklankkleur van de piano

aanpassen en in het Advanced-scherm kun je allerlei onderdelen van het mechaniek afstellen, zoals afstand en richting van de pickups, afstand van de dempers en hardheid van de hamers, maar ook de bijgeluiden. De flexibel aanpasbare velocitycurve is een geweldige functie, die de bruikbaarheid met verschillende klavieren enorm verbetert. Je kunt er zelfs crossfades en switches met eventuele andere op hetzelfde kanaal gelayerde instrumenten mee maken.

Deze Rhodes-emulatie is zeer bruikbaar en realistisch, maar net als bij de B3 V miste ik de nodige helderheid en blijft het geluid erg organisch. Mooie Rhodes-belletjes kreeg ik er niet uit.

Italiaans bloed

De V Collection 4 bevatte al een VOX combo-orgel. Zijn Italiaanse concurrent van Farfisa uit de jaren zestig vult nu het palet aan. De Farfisa Compact werd op talloze legendarische platen gebruikt, zoals op *When A Man Loves A Woman* van Percy Sledge, maar ook door Pink Floyd, Green Day en zelfs Led Zeppelin.

De Farfisa V is een recreatie van dit klassieke combo-orgel. Het klavier is verdeeld in drie zones, waarover je de hoofdklank en de bas kunt verdelen. De grijze zone kan ofwel bij de 'upper' klank of bij de bas worden getrokken, zodat je twee octaven bas hebt. Als je de bas uitzet, heb je gewoon vijf octaven orgel. De basisklank bestaat uit twee groepen. De Treble section heeft traditionele orgelstemmen, zoals Strings, Flute, Trumpet en Hobo in verschillende voetmaten (octaven). Daarnaast is er de voor Farfisa typische Tone Booster. Dit is

een orgelsectie waarvan de klankkleur op het originele instrument bestuurd werd door een kniezwel: een beugel onder het orgel die je met je knie naar buiten buigt, waardoor het filter verder opent. Dat gebeurt nu uiteraard met een toewijsbare midicontroller, pitchbend of aftertouch, maar je ziet de beugel nog steeds bewegen in de interface. De percussionsectie met repeat van de originele Farfisa's is ook aanwezig. De repeat kan nu worden gesynchroniseerd met het hosttempo, en ook de Tremolo-sectie kan worden gesynchroniseerd.

Superdrawbar mode

De kap van de Farfisa kan open, en daar blijken de nodige verrassingen onder te zitten. Zo kun je elke toon apart stemmen, de helderheid van de bassectie instellen en voor de bassectie acht verschillende waves kiezen. Met een draaiknop kun je ruis en brom toevoegen.

Rechts bevindt zich een paneel dat eruitziet als een grote grafische equalizer. Hiermee kun je zelf een golfvorm voor de orgelklank samenstellen. Je kunt de 48 sliders gebruiken om in Additive mode een klank met boven-tonen op te bouwen. Elke slider is dan een harmonische. Dit zou je kunnen zien als een superdrawbarorgel met 42 drawbars.

In de Shape mode teken je met de sliders een golfvorm, zoals blok golf, zaagtand of een complexere variant. De golfvormen die je in beide modi hebt getekend, worden afzonderlijk bewaard in een patch. Ook voor de Farfisa zijn er diverse gemodelde reverbs beschikbaar – van veergalmen tot digitale vintage galmen als de DEP5 en RSP550. Het totaalgeluid kan door een mono comboversterker en effectpedaaltjes worden gehaald, maar dat hoeft niet.

Door de extra functies is de Farfisa V verrassend veelzijdig geworden en een heel eind boven de hardware uitgestegen. Als je fabriekspatches beluistert, hoor je veel meer dan orgel. Hij kan klinken als een stringsynth, analoge vintage piano, DX e-piano, soundscape-machine en kooremulatie. Met die toegevoegde

Waar is Spark gebleven?

De virtuele drumcomputer en drumsynthesizer Spark 2.0, die wel in de V Collection 4 zat, is in de nieuwe V Collection 5 komen te vervallen. Dat is natuurlijk jammer, maar aan de andere kant ook begrijpelijk. Het was immers een beetje een vreemde eend in de bijt. Het was het enige instrument dat met sampling werkte en geen toetsinstrument was. Maar als je de upgrade als bezitter van de V Collection 4 aanschaf, kun je Spark 2.0 (en de hele V Collection 4) gewoon blijven gebruiken.

Superdrawbar mode onder de motorkap is heel veel mogelijk. Ook valt op dat hiermee de klank zeer helder kan worden gemaakt. De Arturia-engine kán het dus wel...

Zoetgevooid of afgeragd

Voor het eerst vinden we in de V Collection ook akoestische piano's. Je krijgt met Piano V een aantal verschillende vleugels en recht-opstaande piano's die op basis van verschillende fysieke modellen zijn samengesteld. Het palet varieert van zoetgevooide klassieke instrumenten tot glasharde rockpiano's en afgeragde valse cafébarrels. Ook hier valt er onder de motorkap behoorlijk wat aan de klank te sleutelen, en kun je bovendien kiezen uit verschillende virtuele microfoonplaatsingen die ook kunnen worden gemixt.

Piano V is een eerste generatie fysisch gemodelleerde akoestische piano's, waarbij natuurgetrouwheid al wel aanwezig is, maar het kan beter. In een mix werken ze goed, maar solo hoor je dat het soms een beetje synthetisch klinkt en er nog ontwikkeling mogelijk is, zoals we door de jaren heen hebben gezien bij bijvoorbeeld Modart met Pianotec. Daarvan klinkt de vijfde generatie ook stukken beter dan de eerste versie. Het is wel heel leuk om met alle parameters van Piano V alternatieve keyboardklanken te maken, met een heel eigen functie. Hiervan vind je ook de nodige voorbeelden in de presets. Dat is dan weer het voordeel van physical modeling.

Groot, groter, grootst

In de V Collection 5 vind je niet alleen vijf gloednieuwe instrumenten en nieuwe presets voor alle instrumenten, ook de interfaces van de bestaande instrumenten hebben een grondige make-over gekregen en kunnen nu op diverse grootten worden weergegeven.

Sounds van oudere versies importeren

Gedurende de test bleek dat presets van V Collection 4 en eerdere versies niet in V Collection 5 kunnen worden geïmporteerd. Als je updatet, kun je Collection 4 en 5 gelukkig wel naast elkaar blijven gebruiken. Arturia heeft ons echter laten weten aan een oplossing te werken voor de import van patches. Deze zal dus wellicht binnenkort verschijnen.

80% is het oude formaat, maar het loopt nu door tot 200%. Eerlijk is eerlijk, de bedieningsinterfaces van de oudere instrumenten konden zo langzamerhand echt niet meer en waren op moderne schermen met hoge resoluties veel te klein geworden. De bedieningselementen van de eerste door Arturia geïntroduceerde synths – zoals de Moog Modular en Mini, CS80, ARP, Prophets en Jupiter 8 – zijn gemoderniseerd. De Oberheim SEM, Matrix en Solina Strings waren al groot genoeg.

De klankengines zijn niet gewijzigd, maar de bediening is hierdoor wel een stuk comfortabeler geworden. Grappig dat de Jupiter 8 qua vormgeving nu meer op de Jupiter 80 lijkt en de CS80 veel meer op het origineel. Voor de Moog Modular en de ARP 2600 heb je nu wel echt een groot scherm nodig om alles te kunnen overzien. Het enige dat is komen te vervallen, is de Sound Map die in sommige instrumenten was ingebouwd. Maar hiervoor in de plaats krijg je een nieuwe patchbrowser waar klanken kunnen worden gekozen, beheerd, gefilterd en opgeslagen. Een hele verbetering ten opzichte van het lastige patchbeheer tot en

met versie 4. Ook de Analog Lab 2 player-versie profiteert hiervan.

Conclusie

Bij de V Collection 5 is het motto: meer is beter. Zeventien virtuele, grotendeels onbetaalbare iconen uit de muziekgeschiedenis in één keer op je desktop blijft nog steeds een droom die werkelijkheid wordt. Hoewel we niet over alle instrumenten even enthousiast zijn, is de V Collection 5 als geheel een aanrader die door de vernieuwde interfaces en toegevoegde browser weer jaren mee kan. Ook al gebruik je maar vier of vijf instrumenten uit de collectie, dan is het ondanks de verhoogde prijs ten opzichte van versie 4 nog steeds zeer de moeite waard. Er zijn meerdere parels en diamantjes bij, met als nieuwste highlights de Synclavier V en de Farfisa V. ■

HET OORDEEL

- + interfaces weer up-to-date met nieuwe browser
- + Synclavier ontwikkeld met de makers zelf
- + nieuwe presets voor alle instrumenten
- presets uit vorige V Collections kunnen (nog) niet worden geïmporteerd
- modeling van piano's en B3 kan nog beter
- Spark niet meer in het pakket

advertentie

THE ULTIMATE AUDIO INTERFACES & PREINSTALLED VINTAGE HARDWARE-BASED FX

 Antelope